

Klart vi kan!

TRAFIKKSIKERHETSPLAN 2013 - 2019

Vedtatt av Skiptvet kommunestyre 10.12.2013

Innledning

Gjeldene trafikkisikkerhetsplan for Skiptvet kommune har gått ut og det er behov for å utarbeide en ny plan. Store deler av tiltakene som var foreslått i gammel plan er gjennomført. Dette gjør behovet for en ny trafikkisikkerhetsplan mer aktuelt. Tiltakene for å bedre trafikkisikkerheten finansieres delvis gjennom statlige tilskudd i tillegg til kommunal finansiering. Utgangspunktet for tildeling av tilskuddene er gjeldene trafikkisikkerhetsplan.

Skiptvet har fylkesvei 115 som preges av mye trafikk, også gjennomgangstrafikk. I de siste årene er det her de store trafikkulykkene har skjedd. Fylkesvei 115 går gjennom Meieribyen hvor det er nedsatt hastighet og fartsdempende tiltak.

Trafikkisikkerhetsplanlegging - generelt

Kommunene har en sentral posisjon med hensyn til å samordne trafikkisikkerhetsarbeidet innenfor kommunens grenser. Kommunen har ansvar for tiltak og finansiering på det kommunale veinettet. Når det gjelder fylkes- og riksveinettet kan kommunene spille en aktiv rolle ved å fremme forslag til tiltak og påvirke de prioriteringer som gjøres på fylkes- og nasjonalt nivå. Enten som høringsinstans eller ved andre måter.

Antall skadde og drepte på riksveier og europaveier utgjør den største andelen av trafikkulykker i Norge. Det er derfor viktig at kommunene bidrar aktivt i arbeidet med trafikkisikkerhetstiltak på denne delen av veinettet. Mange av personskadeulykkene som ikke blir meldt til politiet skjer imidlertid på kommunale veier og andelen er betydelig større enn det som innrapporteringen tilsier. Det er også slik at sikring av barns lekemiljø og skolevei i betydelig grad vil være knyttet til det kommunale veinettet. Dette gjør at trafikkisikkerhetstiltak på kommunale veier er viktig.

Bruken av bil i dagliglivet og nærmiljøet har økt betydelig de siste årene. Veksten i biltrafikken har ikke bare skjedd på hovedveiene, men også i stor grad på lokalveiene. Denne trafikkøkningen innebærer en risiko for flere ulykker. Særlig eldre, barn og foreldre kan oppleve den økte trafikken som en trussel. Sammen med nye reisevaner fører denne utryggheten til at små barn i økende grad blir skyssset i bil til barnehage, skole og fritidsaktiviteter.

Hovedprinsipper for arbeid med trafikkisikkerhet

Bedre trafikkisikkerhet kan oppnås på flere måter. En kan fjerne risikokilden, man kan redusere konsekvensene dersom en ulykke inntreffer eller kan gi opplæring i riktig adferd.

Oftentimes er det for liten bevissthet i forhold til det siste punktet. Det er vanskelig å bare bygge seg ut av problemene fordi økt trygghetsfølelse kan føre til større uforsiktighet. Bedre veier fører til mer trafikk og større hastighet.

Trafikksikkerheten avhenger derfor i stor grad av hvordan hvert enkelt menneske innretter seg i trafikken, som fotgjenger, bilfører osv.

Tilskuddsordninger

Tilskudd til sikring av skolevei

Tilskuddsordningen gjelder ikke fylkesvei, men Statens vegvesen oppfordrer Skiptvet kommune å komme med innspill.

Støtte til lokale trafikksikkerhetstiltak

Barnehager, skoler, velforeninger, borettslag, idrettslag, foreninger/ aksjonsgrupper og andre som ønsker å gjøre noe for økt trafikksikkerhet på lokal plan kan søke. Tilskuddet gis ikke til fysiske tiltak på vei. Eksempler på tiltak som gis støtte er lokale kampanjer, demonstrasjoner av f eks bruk av bilbelte mv.

Virkning av trafikksikkerhetstiltak

Forskning dokumenterer virkningen av mange trafikksikkerhetstiltak. Noen tiltak er likevel lite undersøkt og må baseres på generelle erfaringer. Nedenfor følger en presentasjon av kunnskapen om ulike trafikksikkerhetstiltak som kan være av interesse i Skiptvet.

Fartsgrenser, fartshumper, innsnevring mv

Dersom den reelle farten reduseres går som regel alltid antall personskadeulykker ned. Forskning viser at reduksjon av fartsnivået kan være vanskelig dersom veistandarden er tilpasset høy fart. I slike tilfeller har gjerne skilting alene begrenset effekt. Skilting kombinert med fysiske tiltak som f eks humper, rumlefelt eller innsnevring av kjørebane kan da vurderes. En fotgjenger har 90 % sjanse for å overleve en påkjørsel i 30 km/t. Øker farten til 50 km/t er det 50 % sjanse for å overleve.

Miljøgater

Formålet med en miljøgate er å gi hovedveier gjennom tettsted en utforming som bidrar til lavere hastighet i biltrafikken og bedre forhold for lokalfunksjoner som gang- og sykkeltrafikk, lokal biltrafikk, handel og opphold. Elementer som inngår i en miljøgate kan være gang og sykkelveier, planskilte kryssingssteder, humper og/eller opphøyde gangfelt, innsnevring av kjøretøy/fortausutvidelser, feguger i gangfelt, beplanting og møblering av fortau og trafikkøyer. Tiltakene gir betydelig ulykkesreduksjon, og skaper som regel mer trivsel i området.

Store deler av disse tiltakene er gjennomført i Meieribyen. Farten er redusert, det er fartshumper gjennom sentrum, det er plantet trær langs veien, og det er gang/sykkelvei gjennom hele sentrum og til de store boligfeltene i Skiptvet.

Rundkjøringer

Rundkjøringer fører til at fartsnivået dempes. Utformingen gjør at trafikantene opplever at all trafikk kommer fra en retning. Rundkjøringer reduserer antall personskadeulykker betydelig – både for fotgjengere og for øvrige ulykker. Tallet på materiell skade øker noe.

Planskilte kryssinger

Planskilte kryssinger gir sterk nedgang i antall ulykker med fotgjengere som skal krysse veien – dersom de bruker anlegget. God belysning og renhold, ikke for lange omveier og slake stigninger er viktige for at de skal bli brukt. Utforming og plassering av underganger bør vurderes nøye for å sikre at også de minste tør benytte denne.

Gang- sykkelveier, gangstier og snarveier

Bygging av gang- og sykkelveier øker antall gående og syklende, særlig dersom anlegget inngår i en større sammenheng og vedlikeholdes året rundt. Gang- og sykkelveier synes å gi en svak ulykkesreduksjon, men dette varierer sterkt med beliggenheten. Gang- og sykkelveier kan føre til at hastigheten hos både syklist og bilister øker. Gang- og sykkelveier bedrer framkommeligheten for gående og syklende og skaper ofte bedre forhold for trafikken.

Fortau

Etablering av fortau øker trygghetsfølelsen hos gående og syklende til tross for at

det bare kan synes å gi en svak nedgang i antall ulykker. Det er viktig at det legges til rette for gode kryssingssteder.

Busslommer

Dersom busstoppesteder bygges og tilknyttes gangveissystem etter visse retningslinjer om plassering i forhold til sikre kryssingspunkter etc, vil dette kunne forbedre forholdene for både kjørende i bil og busspassasjerene. Busslommer gir betydelig reduksjon av personskaueulykker, men fører på den annen side til en tilsvarende økning i materielle skader.

Belysning

Mange avstår fra å bevege seg til fots i mørket dersom det ikke er opplyst der de ønsker å ferdes. Også kjørende trafikk har nytte av belysning for å få bedre oversikt, oppdage trafikanter osv. Veibelysning gir kraftig reduksjon i antall dødsulykker og materiellskadeulykker reduseres. Tiltaket reduserer særlig tallet fotgjengerulykker. Forutsetningen er imidlertid at belysningen har riktig styrke og tetthet mellom hvert lyspunkt. Punktbelysning kan øke risikoen for ulykker fordi hastigheten på trafikken øker som følge av belysningen, samtidig som trafikanter som befinner seg i utkanten av lyskjeglen er vanskelige å oppdage.

Siktforbedringer

Ved å redusere gjerdekonstruksjoner, hekker, inngrep i sikthindrende terreng samt hindre parkering der barn ofte blir "usynliggjort" bedres transportnettet for myke trafikanter i deres nærområder. Effekten av siktforbedrende tiltak i boligområder er imidlertid lite undersøkt.

Pedagogiske tiltak som informasjon og trafikkopplæring

Erfaringen viser at informasjon og kampanjer virker selv om dette i liten grad er dokumentert.

REGIONALE PLANER

Skiptvet har ingen riksveier. Alle veier er enten kommunale eller fylkesveier. Østfold fylkeskommune har vedtatt regional transportplan, hvor prioriteringen av tiltak for fylkesveien i Skiptvet er gjort. Viktige moment er opprustning av fylkesvei

115, utbedring av strekninger og punkter med høy ulykkesrisiko.

For gang/sykkelvei er det særlig aktuelt med prioriteringen av tiltak som gir høy trafiksikkerhet for elever i grunnskole som ikke har rett på fri skyss.

Erfaringstall og statistikk

Skoleveisundersøkelse

Det var gjennomført en skoleveisundersøkelse i 1996 blant 6-åringene. På bakgrunn av denne undersøkelsen ble det satt særlig fokus på:

- Redusert fart til 30 km/t gjennom sentrum i skoletiden
- Opphøyde gangfelt på nåværende steder
- Vurdering av flere opphøyde gangfelt der folk bor og går
- Opplyste gangfelt
- Fremføring av gangvei langs fylkesveien fra Vonheim til Idrettsveien

Disse tiltakene er gjennomført nå, unntatt framføring av gangvei langs fylkesveien. Det var derfor nødvendig å gjennomføre en ny skoleveisundersøkelse. Denne ble gjennomført på 3., 6. og 9. skoletrinn. Både elever og foreldre deltok i undersøkelsen. Undersøkelsen viser at en stor del av elevene blir kjørt til skolen. Særlig om morgenen er det mange som blir kjørt til skolen. I undersøkelsen går det fram at et flertall av elevene selv ønsker å gå, sykle eller ta buss til skolen. Skolegårdene i Skiptvet er ikke laget med tanke på så stor trafikk. For å unngå en ulykke i forbindelse med transport til skolen er det nødvendig å se på tiltak.

Trafikkmengde og trafikkulykker

Trafikkmengden gjennom Meieribyen har økt vesentlig de siste 10 årene. Med nytt sykehus i Østfold på Kalnes, vil trafikkmengden fortsette å øke også i årene som kommer. Det er gjennomført en rekke fartsreducerende tiltak gjennom sentrum, som nedsatt fartsgrense og skilting. Utenfor sentrum er det ikke gjennomført vesentlige tiltak for å bedre trafiksikkerheten.

TRAFIKKSIKKERHETSPLAN FOR SKIPTVET 2013-2019

	Man-fre	Man-søn	1999	2003	
Meieribyen sentrum	5782	4243		3548	
Meieribyen nord	4610	3375		2600	
Meieribyen syd	5288	4820	2680	3539	

Trafikkmengde i Meieribyen. Kilde Statens vegvesen

Den økte trafikkmengden har ikke gitt seg utslag i vesentlig økt mengde rapporterte trafikkulykker. Men det er nødvendig å se utvikling over flere år for å se en tendens, fordi tallmaterialet er lite. I 2012 var det fire trafikkulykker i Skiptvet hvorav en dødsulykke. Alle trafikkulykkene var på fylkesvei 115. I 2010 var det hele 13 trafikkulykker i Skiptvet. Etter 5 måneder av 2013 har det vært 5 trafikkulykker i Skiptvet, og en ulykke på grensen mellom Våler og Skiptvet med 3 alvorlige skadde.

VISJON

I Skiptvet skal det ikke være trafikkuhell som fører til personskade.

Hovedmål

Det skal sikres et trafikkmiljø i kommunen som gir barn, unge, voksne og eldre best mulig sikkerhet, trygghet og trivsel. Hensynet til barnas trafiksikkerhet er et hovedhensyn.

Delmål 1: Fv 115

Skiptvet kommune skal arbeide for oppgradering med hensyn på trafiksikkerhet på hele fv 115 gjennom Skiptvet.

Delmål 2:

I kretsene utenfor Meieribyen skal det legges særlig vekt på sikkerhet ved skolevei og bussholdeplasser.

Delmål 3:

Trafikkavviklingen ved levering/henting ved skolene skal gjennomgås og tiltak prioriteres i planperioden.

HANDLINGSPROGRAM FOR 2013-2017

Trafikksikkerhetsplanens handlingsprogram skal vise hvilke tiltak Skiptvet kommune vil prioritere i den kommende 4 års perioden. Det kan være nødvendig å prioritere mellom ulike tiltak.

Handlingsprogrammet er delt opp i to deler. Første del er de tiltak som Østfold fylkeskommune er ansvarlige for å gjennomføre. Andre del vil være kommunale tiltak. Østfold fylkeskommune har ansvaret for utbygging og vedlikehold av fylkesveinettet i Skiptvet. Dette omfatter både bilveier, men også gang- og sykkelstiene. Trafikksikkerhetsplanen i Skiptvet kan brukes til å gi innspill til regionale samferdselsplaner som handlingsprogrammet for fylkesveier og kollektivtransport og regional transportplan.

TILTAK PÅ FYLKESVEI

Gang- sykkelvei fra Sperstadtoppen til Vollfeltet

Veistrekningen har fartsgrense på 80 km/t og er lite oversiktlig. Strekningen har relativt mange boenheter. Største delen av strekningen ligger langs areal avsatt til framtidig boligområde i Skiptvet kommune. Arealet som er avsatt i kommuneplanen er omtrent like stor som Brekkaåsen og Vollfeltet til sammen.

Fra Vollfeltet til skole, barnehager og andre kommunale servicebygg er det enten eksisterende gangs/sykkelvei eller mindre kommunale veier med nedsatt fartsgrense.

Utbedring av krysset mellom Riukveien/Askimveien.

Krysset er svært lite oversiktlig. Det har vært en dødsulykke i krysset og en meget alvorlig trafikkulykke de siste årene. Hvert år det flere nestenulykker i dette krysset. Utbedringen kan skje ved å senke høyden ved krysset. Et annet alternativ kan være å legge om veien slik at utkjøring fra Riukveien ut på Askimveien blir mer oversiktlig. Tiltaket er i henhold til Regional transportplan for fylkesveier, hvor det er prioritert å utbedre strekninger/punkter på fylkesveinettet med høy ulykkesrisiko.

Utbedring av vegstandarden på fv 115 gjennom kommunen

Med utbygging av nytt sykehus på Kalnes er det forventet økt biltrafikk på fv 115 gjennom Skiptvet. Veien bærer preg av dårlig grunnarbeid med store problemer med telehiv. Veien er en viktig forbindelse mellom E 18 og E6. Tiltaket er også prioritert i Regional transportplan for Østfold.

Gang-sykkelvei langs fv 115 fra Idrettsveien til Vonheim

Tiltaket var med i forrige trafikksikkerhetsplan, men er ikke gjennomført ennå. Området har siden forrige trafikksikkerhetsplan blitt utbygd. Det registreres en del gående og syklende langs fylkesveien til sentrum. Strekningen er lite oversiktlig, og dårlig egnet for gående/syklende.

Gang/sykkelvei langs Tverrlina

Gang/sykkelveien er tegnet inn i kommuneplanens arealdel. Gang/sykkelveien ender i dag ved innkjøringen til Tverrlina. I dag er det gang/sykkelvei mellom fv 115 og Sundåsveien lenger nord. Men det er ikke gang/sykkelvei til kirken. Gang/sykkelveien tas derfor med i trafikksikkerhetsplanen for kommunen.

Fotgjengeroverganger i Meieribyen

Det er to fotgjengeroverganger over fv 115 i Meieribyen. Det er behov for en ny fotgjengerovergang over fv 115 i tilknytning til Lundsveien-Herredshuset. For de som bor i Lundsveien eller på østsiden av Storveien i dette området er nærmeste fotgjengerfelt ved innkjøringen til Koffeldveien.

Bussholdeplasser

Gjennomgå og ruste opp de bussholdeplassene der det er behov. Bussholdeplassene langs fv 115 prioriteres. Det er en stor andel av skoleelevene som tar buss til skolen. Det er stor trafikk på fv 115 i det tidsrommet elevene venter på bussen. Fv 115 er både svingete og har en rekke uoversiktelige bakketopper. Behovet for ordentlige bussholdeplasser med skur er derfor stort, og tiltaket har stor prioritet.

KOMMUNALE TILTAK

Det aller meste av veinettet i Skiptvet er fylkesvei. I de større boligfeltene er det fartsgrense på 30 km/t og fartsdumper allerede. Veiene i boligfeltene ender i gang/sykkelveier eller fortau og skoleveiene må karakteriseres som gode. Men i prosessen med å utarbeide planen er det kommet frem at Skiptvet kommune har store utfordringer med trafikkavvikling i forbindelse med levering/henting av skoleelevene. En stor del av elevene fra kretsene, men også elever som bor nær sentrum, blir kjørt til skolen, og det er mange biler som leverer og henter elever hver dag. Punktene hvor dette skjer er ikke laget med tanke på denne trafikken. I planperioden satses det derfor spesielt på å forbedre dette.

Levering/henting av skoleelever Vestgård skole

Levering/henting skjer på kommunal grunn ved Vonheim og ved parkeringsplassen til skolen. Et av problemene er at foreldre kjører ned til idrettshallen for å slippe av ungene der i stedet for at elevene går fra parkeringsplassen ved Vonheim. Deler av denne veistrekningen har dårlig belysning.

- Fartshumper: Det lages to fartshumper ned fra parkeringsplassen fra Vonheim til idrettshallen.
- Det settes opp et lyspunkt til ved veien fra parkeringsplassen til Vonheim til idrettshallen
- Innkjøringen til bussholdeplassen blir skiltet enveiskjørt med innkjøring fra sør.
- Skolen gjennomfører årlig en informasjonskampanje med foreldrene om at levering/henting av elever ved idrettshallen ikke skal skje.
- Parkeringen ved skolen skiltes med parkering for ansatte og besøkende.
- Gangfelt fra parkeringsplass Vonheim til gangvei ned til Vestgård skole

Andre tiltak på Vestgård skole

- Det gjennomføres obligatorisk sykkel/trafikkopplæring i 4. trinn på Vestgård skole, slik at elevene har nødvendige ferdigheter til å sykle og ferdes i trafikken når de begynner på Kirkelund skole.

Levering/henting av skoleelever Kirkelund skole

Levering/henting av elever skjer på kommunal grunn. En stor del av elevene blir kjørt til skolen. Arealene på skolen er ikke egnet til denne store trafikken av biler. I tillegg er det registrert at foreldre kjører inn i skolegården for å slippe av ungene om morgenen. Det er også en utfordring med skolebussen. Det er behov for å se på et større prosjekt hvor hele trafikkavviklingen på Kirkelund skole blir vurdert. I dette inngår plassering og utforming av bussholdeplass,

- Det skiltes innkjøring forbudt inn til skolegården, evt med underskilt med unntak for nødvendig varetransport.
- Dropsone for elever som blir kjørt til skolen. Det er en stor andel av elevene som blir kjørt til skolen. Arealene ved Kirkelund skole er ikke egent for å ta i mot denne trafikkmengden. Det bør derfor i planperioden utredes om det er mulighet for å lage en dropsone et stykke fra skolen. Dette vil også medføre at elevene får litt frisk luft før skoledagen begynner i tillegg til litt trim.

TRAFIKKSIKKERHETSPLAN FOR SKIPTVET 2013-2019

- En total gjennomgang av trafikkavviklingen på Kirkelund skole for å se på om det er behov for et større prosjekt. Dette inkluderer blant annet vurdering av plassering av bussholdeplass og parkeringsplass for ansatte og besøkende.

I tillegg vil et slikt prosjekt inkludere Sollia bo- og omsorgssenter, fordi det er felles innkjøring med biblioteket. Innkjøringen til biblioteket brukes i dag også til levering av skoleelever som blir kjørt.